

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่

Professional Learning Communities in Primary School Under the Bureau of Special Education Administration, Chiang Mai Province

ชวลิต ขอดศิริ^{1*} อุไรวรรณ หาญวงศ์² และ วิณา วโรตมะวิชญ์²

Chawalit Kodsiri^{1} Uraiwan Hanwong and Weena Warotamawit*

¹สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Program in Elementary Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai 50300, Thailand

²สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Program in Elementary Education, Department of Curriculum, Teaching and Learning, Faculty of Education,
Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, Thailand

*Corresponding author: E-mail: Chawalit_kod@g.cmu.ac.th

(Received: October 27, 2018: Accepted: January 22, 2022)

Abstract: The study aimed to develop the process of building a professional learning community in the target primary school and to provide the recommendations related to its difficulties and problems encountered. The 40 key informants were the teachers and administrators in the first semester of school year 2017-2018. The research instruments were questionnaires, interview, participant observation and group discussions. The results revealed that the target school had great success in five activities of building a professional learning community. In response to the problems encountered and the recommendations provided, implicit processes should be expedited; the continuous process of providing more knowledge and understandings of building professional learning community should be implemented in accordance with individual differences of the students. Furthermore, there should be a mutual exchange of ideas and opinions over the nature of each discipline and job analysis. This process should be integrated with all the activities in class and subjects by active learning and emphasize its design based on specific contexts.

Key words: Professional learning communities, elementary education, special education

บทคัดย่อ: การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร ในระหว่างปีการศึกษา 2560 - 2561 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาสรุปได้ว่ากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ใน 5 กิจกรรม และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ควรมีกระบวนการที่ชัดเจน โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมและต่อเนื่องในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละบุคคล ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตาม

ธรรมชาติของรายวิชาและวิเคราะห์งาน ผ่านการบูรณาการร่วมกันทั้งในระดับชั้น/กลุ่มสาระ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเน้นการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐาน

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การประถมศึกษา การศึกษาพิเศษ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการเข้าถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาและการจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยการศึกษาสำหรับคนพิการนั้น ให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เพื่อให้การศึกษาได้ปรับตัวในมิติสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต สอดรับกับการเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น เพื่อไปสู่การศึกษา ค.ศ. 2030 (Education 2030) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Goal 4) ด้านการศึกษาที่ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาของผู้พิการ ชนพื้นเมือง และกลุ่มเปราะบาง การสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โดยเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ ผ่านกระบวนการสร้าง

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร ตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษาล้วนมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาของประเทศ ด้วยความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นฐานคิดที่สำคัญที่ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา โดยสร้างความตระหนักในระดับโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่ว่า “ปัญหาทางด้านการศึกษาได้รับการพัฒนาและแก้ไขให้ได้รับความเสมอภาคความเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม” ทั้งนี้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบให้เชื่อมโยงและสะท้อนมุมมองของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีการวิจัย หรือบทความวิจัยใด ที่ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่ และมุมมองต่างบริบทที่มีลักษณะเฉพาะ ผ่านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้น (Kuriloff, et al., 2019; Louis, et al., 1996; Luyten and Bazo, 2019; Vescio and Adams, 2008; Yin and Zheng, 2018) ทั้งนี้ การพัฒนาครูในลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจากหน้างาน และการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน อยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือ ซึ่งอาศัยทรัพยากรและบุคลากรที่ตนเองมีอยู่ในสถานที่ปฏิบัติงานจริง โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า “ครูคือนักปฏิบัติที่มีการทบทวนไตร่ตรอง เรียนรู้จากการกระทำของตนเองและเพื่อนร่วมงานที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนในศตวรรษที่ 21” (Office of The

Basic Education Commission, 2004) ดังนั้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง อันเป็นการชี้แนะสังคมให้ตระหนักถึงกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือพัฒนาผู้เรียน อันเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุด

อุปกรณ์และวิธีการ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ มีกรอบแนวคิดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Kuriloff, et al., 2019; Louis, et al., 1996; Luyten and Bazo, 2019; Vescio and Adams, 2008; Yin and Zheng, 2018) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (quantitative research and qualitative research) ใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบอนุสรสุนทร (Figure 1) และ (Figure 2) โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนโสตศึกษาอนุสรสุนทร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) (Punpinij, 2008) จำแนกเป็นผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน และกลุ่มที่สอง เป็นครูผู้สอน จำนวน 38 คน โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ คือ ต้องเป็นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนแห่งนี้ ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่โรงเรียนจัดขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบทฤษฎีคุณลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือตามกรอบสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งประกอบด้วย

แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และความคิดเห็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการพัฒนา และภายหลังที่โรงเรียนได้ดำเนินการเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การร่วมมือรวมพลัง 4) การรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและศึกษาดูงาน และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาในการประชุมครู และการสังเกตในชั้นเรียน ณ ขณะสังเกตและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการสะท้อนผลในระดับกลุ่มปฐมนิเทศ-ประถมศึกษา กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (รายสัปดาห์/เดือน/ภาคการศึกษา)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทำเรื่องขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียน และประชุมวางแผนช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ

เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถาม และรายละเอียดของเครื่องมือ เพื่อหาค่า IOC (index of item – objective congruence) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ เท่ากับ 1.0 ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความ ความถูกต้อง ความชัดเจนของข้อคำถาม จากนั้น นัดหมายผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อทำการสังเกตชั้นเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีการประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก ระดับปฐมวัย-ประถมศึกษา กลุ่มที่สอง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มสุดท้าย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทำการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บข้อมูล จากนั้น ตรวจสอบความถูกต้องก่อนบันทึกข้อมูลที่ได้รับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ ทำการบันทึก และสรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูล

จากแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์โดยการสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำเสนอโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

1. กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่

จากการใช้แบบสอบถาม พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 กิจกรรม จำนวน 46 รายการ ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน 14 รายการ ($\bar{x} = 2.70$, S.D. = 0.46) กิจกรรมที่ 2 การร่วมมือรวมพลัง 11 รายการ ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 0.48) กิจกรรมที่ 3 การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน 8 รายการ ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.49) กิจกรรมที่ 4 การสนทนาที่มุ่งสะท้อนการปฏิบัติงาน 7 รายการ ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 0.47) และกิจกรรมที่ 5 การรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและศึกษาดูงาน 6 รายการ ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.48) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ทุกรายการ ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 0.48) ดัง Table 1

Table 1 professional learning communities in primary schools

Activity's	Item	$\bar{x}$	S.D.	PLC's Level
Shared values and norms	14	2.70	0.46	high
Collaboration	11	2.67	0.48	high
Collective focus on student learning	8	2.64	0.49	high
Reflection dialogue	7	2.68	0.47	high
Expert advice and study visit	6	2.64	0.48	high
Total	46	2.67	0.48	high

ผลการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ที่ได้ทำการสังเคราะห์ ดังนี้ 1) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า มีวิธีการปฏิบัติโดยการประชุมกลุ่มระดับชั้นตลอดจนวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน โดยนำปัญหามาวางแผนในการแก้ปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการวิจัยเหมือนกันทั้งโรงเรียน (research based learning: RBL) ประชุมเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้นในโรงเรียนโดยใช้กลุ่มใหญ่ ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอนปฐมวัย-ประถมศึกษา กลุ่มที่ 2 มัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มที่ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย) 2) ปัญหา และอุปสรรคในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกกลุ่ม เพื่อนำผลจากการดำเนินการแลกเปลี่ยนกับชั้นอื่น ๆ มีการประชุม ปรึกษาหารือกันทุกสัปดาห์ในตอนเย็น ระหว่างช่วงเวลา 15:30-17:00 น. เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้นในโรงเรียน โดยกลุ่มเล็กหรือกลุ่มย่อยในระดับชั้นเดียวกัน 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร มีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนปกติทั่วไป โดยเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและบุคคลพิการเข้าซ้อน ครูผู้สอนจึงเอาใจใส่และดูแลเป็นพิเศษ มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (individualized education program: IEP) ขึ้น และครูผลัดเปลี่ยนกันดูแลเป็นพิเศษ เพราะมีนักเรียนทั้งประจำและไปกลับ แต่มีข้อจำกัดบางประการที่ครูจำเป็นต้องเพิ่มพูนทักษะเฉพาะนอกจากภาษามือแล้ว ยังต้องพัฒนาการสื่อสารการสอน เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเป็นช่องทางในการเรียนรู้ การสื่อสารของผู้เรียนให้มีทักษะ และสมรรถนะที่สูงขึ้น และ 4) ภายหลังที่โรงเรียนได้ดำเนินการตาม

กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ครูได้พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยน แนะนำประเด็นที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งยังไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อผู้เรียนในทันที แต่ใช้เวลาบ่มเพาะจนเกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล การทดสอบเครื่องมือ และมีการทำงานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้ได้เพิ่มขึ้น

การใช้เครื่องมือในการสังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่า มีกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประเด็นในการสังเกตทั้ง 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน มีการกำหนดตารางนัดหมายในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับชั้น ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มปฐมวัย-ประถมศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้แบบสองภาษาสำหรับเด็กพิเศษที่มีความพิการทางหู ตามแนวคิดการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ (Waldorf) และห้องเรียนพิการเข้าซ้อน โดยได้แยกแต่ละห้อง กลุ่มที่ 2 กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มที่ 3 กลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย (แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้) โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานในการประชุมแต่ละครั้ง ตลอดจนผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันวางแผนการดำเนินการ PLC ซึ่งหัวหน้ากลุ่มสาระได้วางแผนในการดำเนินการพัฒนาครูในสาระของตนเอง โดยการจับคู่บัดดี้ และทำตารางการนิเทศติดตาม เพื่อหนุนเสริม และการสะท้อนคิดร่วมกัน ตลอดจนทีมพี่เลี้ยงและครูแกนนำ พร้อมทั้งคณะครูร่วมกันวิเคราะห์จุดเน้นที่ต้องการพัฒนาร่วมกัน โดยกำหนดโมเดลพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของ

ผู้เรียน คือ คัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เนื่องจากผู้เรียนนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยได้ขยายผลในการสร้างความคิดร่วมกัน โดยผ่านองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีทีมที่เลี้ยงและแกนนำขยายผล โดยใช้เทคนิคการนิเทศระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา 3) การร่วมมือรวมพลัง คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยใช้ “อนุสารสุนทร โมเดล” ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1. S (story telling) เล่าเรื่อง/สาระเรียนรู้ด้วยภาษามือ 2. RTS (reading, think, sign) อ่าน/คิด-เข้าใจ/แสดงภาษามือ 3. G (grammar) ศึกษาโครงสร้างภาษาไทย/ภาษามือ 4. V (vocabulary) ศึกษาคำศัพท์ และ 5. S (spelling) สะกดคำ/สะกดนิ้วมือ (Figure 2) ที่มีการเชื่อมโยงกระบวนการที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนในโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระดับชั้นประถมศึกษา (Figure 1) โดยพบว่า ผลที่เกิดขึ้นในการพัฒนา นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาสาระมากขึ้น และเกิดความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และนักเรียนมีการตอบสนองกับครูผู้สอนที่ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนานผ่านกิจกรรมโดยใช้เทคนิค “อนุสารสุนทรโมเดล” 4) การรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและศึกษาดูงาน โดยทางโรงเรียนได้เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ไป ภาษาอังกฤษนับได้ว่าเป็นภาษาที่สองที่โรงเรียนทั่วประเทศ รวมทั้งโรงเรียนเฉพาะความพิการได้บรรจุไว้ในหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ครูผู้สอนนอกจากจะต้องมีความรู้ในสาระการเรียนรู้แล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้ด้านภาษามือไทยและภาษามืออเมริกันด้วย จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนการปฏิบัติงาน พบว่า กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีร่องรอยในการ

เชี่ยวชาญและชำนาญในการเล่าเรื่อง/สาระการเรียนรู้ด้วยภาษามือ (story telling) มาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยสอดแทรกเทคนิคและกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และถ่ายวิดีโอ (ดิจิทัล) เพื่อลงเว็บไซต์ของโรงเรียน “อนุสารสัมพันธ์” เพื่อให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติมในด้านเทคนิคการสอนภาษามือไทย โดยได้รับเกียรติจาก อาจารย์วิฑูรย์ บุนนาค อาจารย์ประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และนายกสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย (สทพ.) จำนวน 2 ครั้ง ผลการดำเนินการจากการลงภาคปฏิบัติของครูในชั้นเรียนได้นำผลมาสะท้อนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในครั้งต่อไป และขยายผลกระบวนการพัฒนาครูให้กับโรงเรียนเครือข่ายทางการศึกษาพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนศรีสังวาล โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนกาวิละอนุกุล ตลอดจนทางโรงเรียนได้แบ่งปันความรู้ศาสตร์ภาษามือให้กับครูทั่วประเทศ โดยจัดอบรมพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษด้วยภาษามืออเมริกัน ในโครงการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนได้เห็นความสำคัญเพราะภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละประเทศ ก็จะมีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง สร้างวัฒนธรรมในโรงเรียน ทั้งในระดับชั้น และกลุ่มสาระ โดยมุ่งเน้นไปยังการสังเกตการสอนในชั้นเรียน (lesson study: LS) โดยใช้กระบวนการวางแผน (plan) การลงมือปฏิบัติ (do) และการสะท้อนผลร่วมกัน (see) ตลอดจนกำหนดตารางในการสังเกตและประชุมร่วมกัน และพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนทุกภาคเรียนโดยการเชิญวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญหรือเป็นต้นแบบในการสอนเฉพาะทางด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อีกทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ครูต้องมีการบันทึกประวัติการปฏิบัติงาน (log

book) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและรับรอง ผลการสะท้อนในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนพบว่า ครูไม่โดดเดี่ยวมีเพื่อนคู่คิด (บัดดี้) ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ วิพากษ์อย่างเป็นกัลยาณมิตร และครูมีการเปลี่ยนแปลงตัวเองด้วยการปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับบริบทรายวิชาที่ทำการสอนของตนเอง และใช้กระบวนการ (LS) ส่วนในด้านของโรงเรียน พบว่า

เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม จึงสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนได้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ หนุนเสริมทั้งทางเทคนิควิธีการสอนของครู และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น สื่อสารเข้าใจมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักเรียนและครูในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

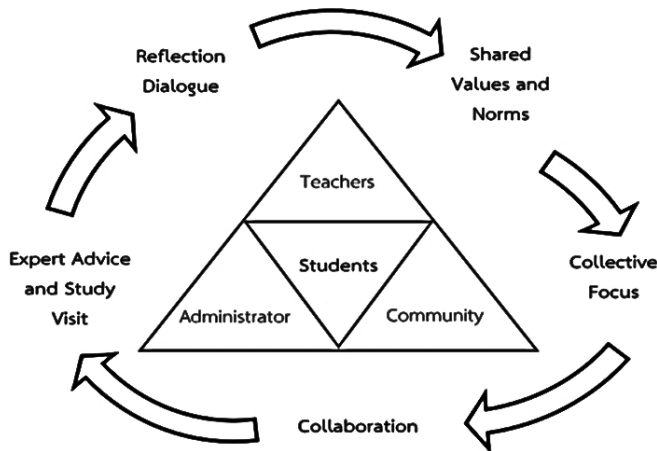

Figure 1 Processes of building professional learning community in primary schools

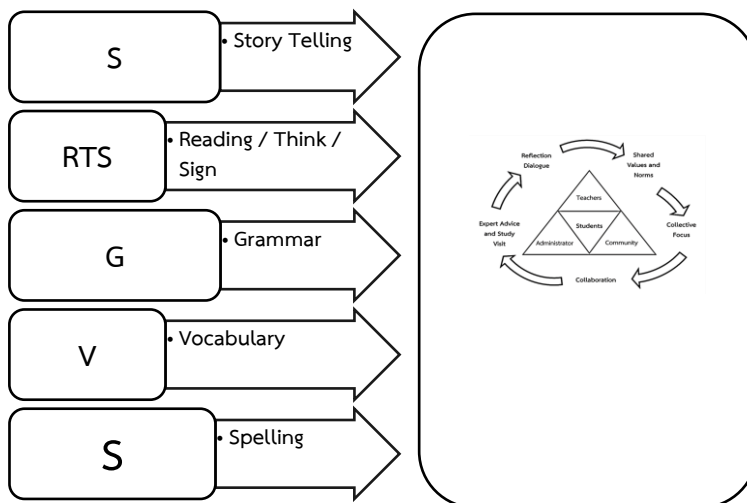

Figure 2 Anusan Sunthon model

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่

จากการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม พบว่า สภาพปัญหาอุปสรรค ในขั้นตอนของกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ยังขาดรายละเอียดและความชัดเจนในภาคปฏิบัติ ซึ่งสภาพปัญหาของนักเรียนมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล อีกทั้งรูปแบบของการเขียนรายงาน PLC ยังไม่ชัดเจน ประกอบกับระยะเวลาดำเนินการ PLC มีน้อยทำให้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามเป้าหมายในเวลาที่กำหนดได้ไม่ครบถ้วน และกิจกรรมของโรงเรียนมีมากทำให้ครูทำไม่ได้เต็มที่ โดยมีข้อเสนอแนะ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติม และต่อเนื่องในกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละบุคคล อีกทั้งควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หนุนเสริมตามธรรมชาติของรายวิชา และวิเคราะห์งาน ผ่านการบูรณาการร่วมกันในแต่ละกิจกรรมทั้งในระดับชั้น ระดับกลุ่มสาระ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเน้นการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐานสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสภาพความพิการของผู้เรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในแต่ละแห่ง

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ จาก

การใช้แบบสอบถาม (Table 1) พบว่า ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ประเด็นแรก การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน กล่าวคือ สมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญ เนื่องจากการมีพันธกิจที่ชัดเจนร่วมกันจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเป็นชุมชนการเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนที่เป็นสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงต้องมีบรรทัดฐานค่านิยม และความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thitkunakorn (2017) ที่พบว่าวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่น้อง คอยช่วยเหลือดูแลและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีแนวคิดปรัชญาและความเชื่อร่วมกันว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ และเชื่อว่าหากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจกันก็จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ประเด็นที่สอง การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนนั้นย่อมต้องอาศัยแนวทางและกลยุทธ์ที่หลากหลาย โดยสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จากความคาดหวังที่ครูผู้สอนมีต่อนักเรียนในระดับสูงและอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งเป็นการวางเป้าหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเป็นการวางแผนการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูที่เป็นสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกคน โดย Theparee and Patphol (2014) พบว่า แบบปฏิบัติที่ดีเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ จากการเรียนรู้ร่วมกันของครูในกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นและตอบสนองเป้าหมายของโรงเรียนทำให้โรงเรียน

ประสบความสำเร็จก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบคุณภาพของโรงเรียนในการพัฒนาผู้เรียนด้านการแบ่งปันแนวปฏิบัติส่วนบุคคลภายในกลุ่มครู ตลอดจนมุ่งแบ่งปันแนวปฏิบัติส่วนบุคคลในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่างกับครูอื่น ๆ และเน้นที่ผลลัพธ์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประเด็นที่สาม การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ การพูดคุยสนทนากันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง นักการศึกษา และผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งร่วมกันเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดได้ดีขึ้น ซึ่งการสะท้อนผลและการชี้แนะการปฏิบัติจะเป็นเครื่องมือ หรือกลไกในการทบทวนประเด็นพื้นฐานที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดผลทางบวกต่อการเรียนรู้ และคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน หรือช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ Padwad and Dixit (2008) อธิบายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือว่าเป็นชุมชนหรือกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกัน เพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน นำไปสู่การเจริญเติบโตหรือเกิดพัฒนาการของบุคคลและเกิดความเป็นมืออาชีพขึ้น ประเด็นที่สี่ การร่วมมือรวมพลังชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ความสำคัญกับการร่วมมือรวมพลัง โดยการร่วมมือรวมพลังนี้จะต้องเป็นการร่วมมือรวมพลังของครูในภาพรวมทั้งหมดของโรงเรียน และสิ่งสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การดำเนินกิจกรรมเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้ การร่วมมือรวมพลังจะให้ความสำคัญกับความรู้สึกพึงพอใจซึ่งกันและกันของสมาชิกในชุมชนระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เช่น เกิดการแลกเปลี่ยนเทคนิคการสอนใหม่ๆ สื่อร่วมสมัยและแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ Triwaranyu (2017) ที่เสนอแนะว่าการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพครู ผู้เรียน และการเรียนรู้ตามแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักที่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการร่วมกันกำหนดเป้าหมายพันธกิจ แนวทางการดำเนินงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของการมีค่านิยมร่วมและการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังและประเด็นสุดท้าย การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของการเตรียมพร้อมในด้านสนับสนุนให้บุคลากรหรือสมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสสังเกตการสอน วิชาหรืออย่างสร้างสรรค์และสะท้อนการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสอนของเพื่อนร่วมงานและของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนที่เข้มแข็งและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับ Netasit et al. (2017) ที่เสนอว่า เมื่อครูได้รับการเติมเต็มตามทักษะที่ต้องการพัฒนา ครูได้นำองค์ความรู้ดังกล่าวไปพัฒนาการจัดกิจกรรม โดยเริ่มจากการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน และความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับบริบทและวัสดุอุปกรณ์ที่มีในชุมชน โดยแผนดังกล่าวได้ผ่านการเติมเต็มจากตัวแทนจากมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น กลุ่มศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และคณะครูด้วยกันเอง ก่อนนำไปจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน อีกทั้ง การศึกษาชั้นเรียนซึ่งเป็นระบบกิจกรรมสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูที่มุ่งเป้าหมายหนึ่งไปยังการปรับปรุงชั้นเรียนในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านแนวทางการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเกิดจากการทำงานร่วมกันของครู รวมทั้งยังมีเป้าหมายในระยะยาวว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในภาพรวมจะสูงขึ้น (Saengpun and Tananone, 2018) ทั้งนี้ การพัฒนารูปแบบและเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จำเป็นต้องมีองค์ประกอบและกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และมีการปฏิรูปชั้นเรียน เพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Chookamnerd *et al.*, 2014) ทั้งนี้ การได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันในฐานสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า จะช่วยให้ครูได้สะท้อนผลของตนเองให้กับเพื่อนครู ได้ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรแก้ไขในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในครั้งต่อไป ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้ครูการศึกษาพิเศษมีสมรรถนะต่อการจัดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

สรุป

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ถือเป็นอีกวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องอาศัยการสร้าง ความเข้าใจ ความตระหนักอย่างถูกต้อง โดยอาศัยกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา ใน 5 กิจกรรม ตลอดจนการปรับแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐานอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับการทำงานและวิถีชีวิตจริงของครู อันจะเกิดผลสำเร็จไปสู่ นักเรียน ซึ่งคือเป้าหมายสูงสุด ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ ออกแบบและพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่าง เป็นกัลยาณมิตร อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- Chookamnerd, W., E. Sungtong and C. Kerditi. 2014. A model of a professional learning community of teachers toward 21st century learning of schools in Thailand. *Hatyai Journal* 12(2): 123-134. (in Thai)
- Dufour, R. 2007. Professional learning communities: A bandwagon, an idea worth considering, or our best hope for high levels of learning? *Middle School Journal*, 39(1): 4-8.
- Kuriloff, P., W. Jordan and A. Ponnock. 2019. Teacher preparation and performance in high-needs urban schools: What matters to teacher. *Teaching and Teacher Education*, 83(1): 54-63.
- Louis, K. S., H. M. Marks and K. Sharon. 1996. Teachers' professional community in restructuring schools. *American Educational Research Journal* 33(1): 757-798.
- Luyten H. and M. Bazo. 2019. Transformational leadership, professional learning communities, teacher learning and learner centred teaching practices; Evidence on their interrelations in Mozambican primary education. *Studies in Educational Evaluation* 60(1): 14-31.
- Netasit, A., P. Seethong, S. Chanowan and K. Wilaiwan. 2017. Creating process to develop teachers' class management in establishing "moderate class more knowledge" learning activities of pilot school, Muang Parn district, Lampang province. *Journal of Community Development and Life Quality* 6(2): 221-230. (in Thai)
- Padwad, A. and K.K. Dixit. 2008. Impact of professional learning community participation on teachers' thinking

- about classroom problems. *TESL-EJ* 12(3): 1-11.
- Saengpun, J. and T. Anchalee. 2018. Lesson study as an activity system for mathematics teacher's professional development. *Journal of Community Development and Life Quality* 6(3): 665-674. (in Thai)
- Theparee, P. and M. Patphol. 2014. A development of professional learning community model for the primary school teachers. *Silpakorn Educational Research Journal* 6(2): 284-296. (in Thai)
- Thitikunakorn, A. 2017. The priority needs to enhance a professional learning community of Kularb Wittaya school. *An Online Journal of Education: OJED* 10(2): 562-575. (in Thai)
- Triwaranyu, C. 2017. Development of professional learning community through lesson study: An approach and guideline for success. *Journal of Education Studies Chulalongkorn University* 45(1): 299-319. (in Thai)
- Vescio, V. and A. Adams. 2008. A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. *Teaching and Teacher Education* 24(1): 80-91.
- Yin, H. and X. Zheng. 2018. Facilitating professional learning communities in China: Do leadership practices and faculty trust matter? *Teaching and Teacher Education* 76(1): 140-150.
-